

Benet i acompanyants visqueren en primera línia, sobretot quan el dia 29 de juliol les tropes republicanes que havien travessat l'Ebre atacaven els afores de Xerta, ben a prop de Tortosa.

Passats els quatre mesos de l'ofensiva de l'Ebre, les tropes republicanes retornaren a les seves posicions del 25 de juliol, una altra vegada a l'esquerra del riu.

A la llar de Pilar Domingo cada vegada hi havia més preocupació pel futur immediat de tots plegats, accentuada els dies 15, 16 i 17 de desembre pels tràgics bombardeigs del Perelló². Pocs dies després, el 23 d'aquell mes, començà l'ofensiva franquista sobre Catalunya. Quin Cap d'Any! El 4 de gener es perdien les Borges Blanques. L'11 següent els franquistes arribaren a l'Espluga del Francolí i aïllaren Tortosa, que caigué definitivament en poder dels feixistes el 13 de gener. Les autoritats republicanes tortosines van poder anar-se'n cap a Barcelona.

Benet ens deixà escrit un diari impressionant³ que recull —cronològicament— l'odissea de la seva fugida des del Perelló. Comença el relat el 20 de gener, quan arriba a Barcelona després de moltes peripècies. Ens diu que:

«En El Perelló enterré la obra personal política de treinta y dos años (...) de una voluntad dispuesta a servir en todo momento, en todas las ocasiones y circunstancias, a los hijos de mi Tortosa y su comarca.»

²Vegeu el Títol de l'alcalde Rodríguez.

³Ampliat a *Tortosa, front de guerra*, ob. cit., pàgs. 235 a 250.

Bust de Marcel·lí Domingo —de l'escultor Vicente Vicent—, soterrat en acabar la Guerra Civil i recuperat per Joan Benet Domingo.